

№29
(2092)
21 шілде
2023 жыл

газет 1929 жылдың
7 қарашасынан
бастап шығады

SARBAZ

**ЕЛ
ҚАЛАУЛЫЛАРЫ
ТАЛДЫҚОРҒАНДА
БОЛДЫ**

3 - бетте

**«ИГРОВАЯ
ПЕТЛЯ»**

6 - бетте

**ТУЫНДЫ
ТІК ҰСТА,
ЖАУЫНГЕР!**

7 - бетте

**ҚАЗАҚСТАН
РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ
ҚОРҒАНЫС
МІНИСТРЛІГІ**

facebook.com/sarbaz.kz

instagram.com/sarbaz.kz

vk.com/sarbaz.kz

[twitter / @SarbazKz](https://twitter.com/SarbazKz)

WWW.SARBAZ.KZ

ҚАЗАҚСТАННЫҢ ҚОРҒАНЫС МИНИСТРЛІГІНЕ ТҮРКИЯ ҚАРУЛЫ КҮШТЕРІНІҢ ДЕЛЕГАЦИЯСЫ КЕЛДІ

Қазақстан қорғаныс ведомствосы басшылығының түрік әріптестерімен хаттамалық кездесуі өтті.

Қорғаныс министрі генерал-полковник Руслан Жақсылықов пен ҚР Қарулы Күштері Бас штабының бастығы генерал-лейтенант Марат Құсайынов ТР Қарулы Күштері Құрлық әскерлерінің қолбасшысы армия генералы Мұса Авсевермен және Түркияның Қазақстандағы Төтенше

және Өкілетті елшісі Мұстафа Капуджумен кездесті. Тараптар әскери білім беру, жауынгерлік дайындық және бітімгерлік қызмет саласындағы екіжақты қатынастардың қазіргі ахуалы мен перспективалары мәселелерін талқылады.

Қорғаныс ведомстволарының өкілдері де әскери-техникалық ынтымақтастық саласында қол жеткізілген уағдаластықтардың жоспарлы түрде іске асырылып жатқанын атап өтті.

ҚАРУЛЫ КҮШТЕРГЕ ЖАҒАРТЫЛҒАН L-39 ОҚУ-ЖАУЫНГЕРЛІК ҰШАҚТАРЫ ЖЕТКІЗІЛДІ

Қазақстан Әуе қорғанысы күштерінің Балқаш қаласындағы оқу-авиациялық орталығына L-39 оқу-жауынгерлік ұшақтарының кезекті легі келді.

Мемлекеттік қорғаныс тапсырысының шарты бойынша бұлар өткен жылдың соңында Чехияда шығарылған зауытқа жіберілген болатын. Ол жерде күрделі жөндеу және жаңғырту жұмыстары жүргізілген ұшақтарға жаңа цифрлық авионика, катапультация жүйесі, байланыс және объективті бақылау құралдары орнатылды.

L-39 ұшақтары курсанттарды пилоттау техникасына, жауынгерлік қолдану элементтеріне, оқу орындары мен әскери бөлімдердің ұшу құрамын күндіз де, түнде де қарапайым және күрделі ауа-райы жағдайында жаттықтыруға арналған.

Тәжірибелі нұсқаушы ұшқыштар курсанттарға оқу-жауынгерлік ұшағын басқару машығын меңгеруге көмектесіп жатыр.

L-39 ұшағымен ұшу – мамандық негіздерін түсінудің алғашқы қадамы. Әрбір курсант үшін дербес ұшу – маңызды оқиға, одан кейін қарапайым және күрделі пилотажға, бағыт бойынша, бұлттарда, төмен биіктікте ұшуға, құрлықтағы және әуедегі нысаналарға жауынгерлік қолдануға рұқсат етіледі, – деді оқу-авиациялық орталығы командирінің орынбасары подполковник Мақсат Буратаев.

L-39 реактивті жауынгерлік ұшағының кейбір модификациялары жеңіл шабуылдаушы ұшақтар мен жойғыштар ретінде пайдаланылуы мүмкін екенін айта кеткен жөн. Ұшақтың реактивті қозғалтқышы 6500 м биіктікте жылдамдығын сағатына 760 шақырымға дейін арттыра алады.

Жауынгерлік көліктің қару-жарақ құрамына бомбалаушы, басқарылмайтын және басқарылатын зымырандық оқу қаруы, көздеу және фотобақылау жабдықтары кіреді. Бұның бәрі нысананы 50-100 келі калибрлі еркін құлайтын оқ-дәрілермен бомбалауды, С-5 типтегі басқарылмайтын зымырандармен нысананы атуды, басқарылатын зымырандарды әуе нысаналарына жібруді орындауға мүмкіндік береді.

Суреттердің авторы Думан Құрманғалиев

ҚОРҒАНЫС МИНИСТРІНІҢ ОРЫНБАСАРЫ КЕЗДЕСУЛЕР ӨТКІЗДІ

Жұмыс сапары барысында Қорғаныс министрінің орынбасары генерал-лейтенант Мұхамеджан Таласов Алматы облысының әкімдері Марат Сұлтанғазиевпен, Абай облысының әкімі Нұрлан Уранхаевпен, Шығыс Қазақстан облысының әкімі Ермек Көшербаевпен, Алматы қаласы әкімінің орынбасары Асқар Әмринмен кездесті.

Абай облысының әкімдігінде 35411 әскери бөлімі саябағының аумағын және 30217 әскери бөлімі қоймаларының аумағын орталық сумен жабдықтау мүмкіндігі қарастырылды.

Генерал-лейтенант Мұхамеджан Таласов пен Абай облысының әкімі Нұрлан Уранхаев әскери қалашықтарды абаттандыру мәселелерін де талқылады. Атап айтқанда, №1 әскери қалашықтағы жолдарды асфальттеу, әскери қызметшілер тұратын «Юность» шағын ауданының көп қабатты тұрғын үйлердің аулаларында балалар ойнайтын және шағын футбол алаңдарын салу туралы сөз болды.

Қорғаныс министрлігінің 2023-2025 жылдарға арналған әскери нысандарды салу және күрделі жөндеу жөніндегі жол картасын іске асыруға қатысты ұсыныстарын жергілікті атқарушы органдардың басшылығы тарапынан қолдау тапқанын айта кеткен жөн.

Алматы, Қонаев, Жетіген, Абай, Өскемен, Аягөз,

Ұшарал гарнизонының әскери бөлімдері мен мекемелерінде әскери техниканы сақтау және қызмет көрсету орындарының жайы, тұрғын үй коммуналдық қоры, жылу беру маусымына дайындық және модульдік ғимараттарды орнату барысы тексерілді. Әуе шабуылына қарсы қорғаныс әскерлерінің жеке радиолокациялық роталары орналасқан алыс аудандарды аралаған кезде Қорғаныс министрінің орынбасары жеке құрам-

ның әлеуметтік-тұрмыстық жағдайымен танысты. Ол қазармаларды, монша-кір жуу кешендерін аралап, асханаларға барып, тамақты дайындау саласын тексерді және мерзімді қызметтегі сарбаздармен әңгімелесті.

Министрдің орынбасары басшылық еткен комиссия құрамы жанар-жағармай материалдарын жұмсау есебінің жүргізілуі, жеке құрамды заттай және медициналық қамтамасыз етудің жай-күйін тексерді.

Гарнизондарға бару қорытындысы бойынша Қорғаныс министрінің орынбасары әскерлердің қолбасшыларына, Әскери инфрақұрылым бас басқармасының бастығына, әскери бөлімдердің командирлеріне және аудандық пайдалану бөлімдерінің бастықтарына жеке құрамға әлеуметтік-тұрмыстық жағдай жасауға, жылыту маусымына дайындық, ағымдағы және күрделі жөндеу жұмыстарын сапалы іске асыру жөнінде тиісті тапсырмалар берді. Жүргізілген жұмыстың нәтижелері туралы Қорғаныс министріне баяндалатын болады.

СОБЫТИЯ И ФАКТЫ

СИЛА И МОЩЬ АРМЕЙСКОГО БРАТСТВА

В воинских частях и соединениях Сухопутных войск Вооруженных Сил РК на завершающем этапе слаживания подразделений проводятся боевые стрельбы отделений (экипажей, расчетов).

Для проведения боевых стрельб на учебных полигонах создана обстановка, максимально приближенная к боевой, предусматривающая ведение огня из всех видов оружия штатных и приданных подразделений. Сущность боевых стрельб заключается в том, что командиры и подразделения изучают новые способы ведения современного боя с практическим выполнением боевых стрельб.

Перед каждым отделением ставится конкретная задача поразить все цели и в любых условиях обстановки. При проведении стрельб основное внимание уделяется правильным тактическим действиям, умелому и эффективному применению вооружения и военной техники для выполнения огневых задач с учетом современных военных конфликтов. Перед началом боевых стрельб

проведены инструкторско-методические занятия по соблюдению требований мер безопасности.

Всего планируется подготовить 4 517 отделений (экипажей, расчетов) и провести 1 163 боевых стрельб отделений, из них 425 в ночных условиях. Для проведения боевых стрельб задействованы свыше 1000 единиц вооружения и военной техники.

В ходе отработки боевых задач основное внимание было уделено морально-психологической готовности личного состава к выполнению боевых задач в любых условиях обстановки.

Пресс-служба Сухопутных войск ВС РК

СИЛЬНАЯ ОБОРОНА – ОСНОВА ГОСУДАРСТВЕННОЙ БЕЗОПАСНОСТИ

Мероприятия организованы на базе бригады территориальной обороны Северо-Казахстанской области.

В них принимают участие начальники отделов территориальных войск управлений командующих войсками региональных командований и Десантно-штурмовыми войсками, помощники акимов по вопросам военной безопасности и обороны, командиры бригад территориальной обороны, представители местных исполнительных органов.

С образованием территориальных войск в 2017 году учебно-методические сборы со специалистами такого профиля проводятся во второй раз, – отметил начальник Департамента территориальной обороны – заместитель начальника Генерального штаба Вооруженных Сил генерал-майор Серик Бурамбаев. – При этом впервые в них принимают участие представители местных исполнительных органов.

В ходе сборов, кроме теоретической подготовки по вопросам планирования, развертывания, слаженности, взаимодействия сил и средств территориальной обороны, запланированы практические занятия по проведению воинских сборов с военнообязанными бригады территориальной обороны. Уровень профессиональной подготовки участников сборов будет проверен на зачетах по теории и на практических стрельбах.

В рамках мероприятий состоится заседание круглого стола, на котором будут рассмотрены проекты Закона РК «О территориальной обороне» и комплексный план по ее развитию.

Трехдневные учебно-методические сборы нацелены на повышение качества подготовки системы территориальной обороны к ее развертыванию при возникновении различных кризисных ситуаций.

Мероприятия начались с дружеского матча по мини-футболу между командами участников сборов. Необходимо отметить, что в работе сборов принял участие заместитель акима Северо-Казахстанской области Сатжан Абдалиев.

СИМВОЛЫ МУЖЕСТВА И ЧЕСТИ

18 июля – День воинских символов. Он включен в перечень профессиональных праздников и памятных дат, утвержденный 5 мая 2021 года приказом министра обороны.

Сами армейские атрибуты были учреждены 18 июля 1996 года Указом Президента «О воинских символах Вооруженных сил Республики Казахстан». В них заложен глубокий патриотический и духовно-нравственный смысл.

К воинским символам относятся эмблема, знамя Вооруженных сил, флаги видов войск и боевые знамена воинских частей.

Эмблема исполнена в виде пятиконечной звезды, в центре которой изображено солнце с лучами и парящим под ним орлом, символизирующим свободу и стремление к высокой цели.

Флаги имеются во всех видах Вооруженных Сил: в Сухопутных войсках, Силах воздушной обороны, Военно-морских силах, а также во всех родах войск. Они – воплощение идей доблести и славы, братства и сплоченности воинских коллективов.

Боевое Знамя символизирует священный долг каждого военнослужащего – самоотверженно защищать Родину. Лучшие из лучших удостоиваются чести сфотографироваться у этой священной реликвии.

По воинской символике определяется государственная принадлежность Вооруженных Сил. Она отражает не только самобытность национального характера воинов, но и служит действенным средством повышения морально-боевого духа и готовности личного состава выполнять задачи по защите Родины.

ГОТОВЫ ВЫПОЛНИТЬ ЗАДАЧУ

В учебном центре «Спасск» Карагандинской области под руководством начальника Департамента организационно-мобилизационной работы Генерального штаба генерал-майора Бауржана Артыкова прошли учебно-методические сборы с заместителями начальников департаментов по делам обороны, начальниками управлений и отделов районного и городского уровней.

Для данной категории военнослужащих были организованы занятия по оказанию государственных услуг, проведению призыва граждан на срочную воинскую службу, мобилизационной подготовке, воспитательной и идеологической работе в местных органах военного управления. Специалисты Управления военной полиции Карагандинского регионального гарнизона довели до участников сборов нормы коррупционного и уголовного законодательства, отработали с ними вопросы, касающиеся противодиверсионной

безопасности. Для начальников управлений и отделов по делам обороны была также организована встреча с председателем комитета солдатских матерей Лилией Хайруллиной. В контексте реализации принципов открытости и доверия такое общение было полезным как представителям общественности, так и офицерам местных органов военного управления.

Цели учебно-методического сбора достигнуты. По их результатам можно сказать, что военнослужащие местных органов военного управления достаточно

подготовлены к выполнению стоящих перед ними задач, – резюмировал начальник управления планирования и координации Департамента организационно-мобилизационной работы полковник Руслан Касимов.

Начальники местных органов военного управления сданы зачеты по защите государственных секретов,

мобилизационной, государственно-правовой, физической и огневой подготовке. Лучшим в зачете по физподготовке стал майор Ернур Аскарлов из Актюбинской области, по огневой подготовке – майор Нурлан Танбаев из Мангистауской области. Всего в сборах приняли участие 176 офицеров.

ПОД КОНТРОЛЕМ МИНИСТЕРСТВА ОБОРОНЫ

В Жаркентском гарнизоне находится сводная группа специалистов Военного госпиталя г. Талдыкорган и Департамента воспитательной и идеологической работы Министерства обороны.

Представители департамента разъясняют личному составу задачи, поставленные Президентом страны перед Вооруженными Силами на Всеармейском совещании.

На встречах с ветеранами Вооруженных Сил и участниками боевых действий на территории других государств обсуждаются вопросы военно-патриотической работы, рассматриваются их предложения в Концепцию военно-патриотического воспитания молодежи до 2030 года.

Организовано посещение военнослужащих, находящихся на излечении в лечебных учреждениях. На базе модульного полевого госпиталя военные врачи проводят профилактический медицинский осмотр военнослужащих и членов их семей.

Идет изучение морально-психологического климата в воинских коллективах. Организован личный прием, консультации военнослужащих и членов их семей по социально-бытовым вопросам, жилищному и пенсионному законодательству, условиям поступления в военные и гражданские вузы.

На местах заслушивают командиров

подразделений о морально-психологическом климате в воинских коллективах. Доводятся руководящие документы по организации воспитательной, идеологической, психологической работе и государственно-правовой подготовке.

При необходимости оказывается методическая помощь, разъясняется порядок организации взаимодействия с органами военной полиции в целях профилактики и предупреждения правонарушений. В то же время организовано анонимное анкетирование на предмет изучения обеспеченности положенными видами довольствия, служебной нагрузке, распределения суточных нарядов, соблюдению регламента служебного времени и премированию.

По итогам работы сводной группы будут выработаны рекомендации, направленные на повышение качества воспитательной, идеологической, правовой и социальной работы в воинских коллективах.

ӘСКЕР ТЫНЫСЫ

ЕЛ ҚАЛАУЛЫЛАРЫ
ТАЛДЫҚОРҒАНДА БОЛДЫ

Шілде айының ортасында Қазақстан Республикасы Парламенті депутаттарының Жетісу облысына жұмыс сапарлары жоспарланған. Жоспар барысында 54380 әскери бөлімінің тыныс-тіршілігімен танысып, жеке құраммен кездесу де болды.

54380 әскери бөліміне келген мәжілісмендер алдымен 1979-1989 жылдары болған Ауған соғысында қаза тапқан боздақтарды еске алып, арнайы қойылған ескерткішке, олардың рухтарына тағзым етіп, гүл шоқтарын қойды. Осыдан кейін әскери бөлімді аралап шықты. Байланыс техникаларымен қатар байланыс құрылғылары да

депутаттардың назарына ұсынылды. Соңынан сенат депутаттары әскери бөлімнің жеке құрамымен кездесіп, өңірдегі жұмыс сапарларының мақсат-міндеттерін жеткізді.

Мәжілісмендердің ел аралаудағы басты мақсаты – өңірдің әлеуметтік әлеуетін арттыруға септесу және заң

өзгертер алдында халық үніне құлақ асу. – Қазіргі кезде бір қуантарлық жайт, кез келген органды алатын болсақ, олар халықпен ашық түрде тікелей жұмыс жасауда. Мемлекет басшысының «Біз әділетті қоғам құрамыз» дегені қазіргі кезде іске асырылуда. Сондай-ақ бізге зауыттар салу, жұмыс орындарын ашу – қазіргі күнде өте өзекті мәселелердің бірі. Сонымен қатар әрбір саладағы жемқорлықты жоюымыз керек, – деді ҚР Парламенті Сенатының депутаты Ғалиасқар Сарыбаев. Өз кезегінде әскери бөлім командирі депутатқа «әскери бөлім аумағынан мәдениет үйі мен спорт зал салынса» деген ұсынысын білдірді. Ол ұсынысты депутат құптап, қарастыратындықтарын жеткізді.

Жетісу гарнизонының баспасөз қызметі

ОТАНҒА
ҚЫЗМЕТ ЕТЕМІН

Кешегі өткен Ұлы Отан соғысының майдан даласында гитлерлік неміс басқыншыларына қарсы талай ұрыстарды басқарған даңқты қолбасшы, батыр атамыз Бауыржан Момышұлы: «...Олай болса, ұрысты басқара білу дегеніміз, демек, атысты басқару, траекториялармен, ептілікпен маневр жасау, дұшпанның төбесінен бас көтертпей атып, оны жерге, окоптары мен орларының түбіне тығып жіберу, бетін қаратпау және атыс ұялары амбразураларын қирату, сөйтіп жаудың күшін аяусыз жою, өз күшіңді сақтау деген сөз» деп жазып кеткен екен.

Дәл осы ұстанымдағы «Астана» өңірлік қолбасшылығы әскерлеріне қарасты 06708 әскери бөлімінің артиллерист-сарбаздар арасында 152 мм. тіркемеліге артиллериялық Гиацинт-Б зеңбірегінен ату жаттығуы өткізілді. Атыс жаттығуы әскери бөлімнің 2023 оқу жылының жауынгерлік даярлық жоспарына сәйкес ұйымдастырылған болатын.

Жауынгерлік даярлықтың атыс жаттығуы «Сарышаған» полигонында өтті. Атыс алаңындағы тартысты бәсекеде биылғы әскер қатарына шақырылған бірінші дивизионы үшінші есептоптағы қатардағы жауынгер А.Асланов алдыңғы қатарлардан ерекше көзге түсті. Бұл көрсеткішімен аталған дивизион өздерінің бағынысты Отан алдындағы

борышын абыроймен атқарып жүрген сарбаздарға үлгі бола алады.

Приозерск гарнизонының баспасөз хатшысы лейтенант Думан ЖҰМАШҰЛЫ

ВЕДОМСТВОАРАЛЫҚ
КЕҢЕС

«Шығыс» өңірлік қолбасшылығының Аягөз гарнизонындағы 10810 әскери бөлімінің аумағында ведомствоаралық кеңестің мәжілісі өтті.

Аягөз гарнизонының әскери прокуроры әділет полковнигі Серік Төреханов жүргізген жиналысқа гарнизонға қарасты әскери бөлімдердің командирлері мен олардың орынбасарлары және ҰҚК шекара қызметінің Мақаншы шекара жасағының әскери қызметшілері қатысты. Ең алдымен бөлім командирлері мен орынбасарларының жұмыстары сараланды. Әскери бөлімдердегі ең өзекті мәселелер талқыға түсті. Нақтырақ айтқанда, санаттағы лауазым иелерінің әскери бөлімдерде өткізілген тексерістердің қорытындылары нәтижесінде атқарылған жұмыстары мен профилактикалық жұмыстарының қорытындылары тыңдалды.

Сондай-ақ, жалпы гарнизон бойынша құқық бұзушылық ахуалы және оны алдын алу бойынша жүргізіліп отырған іс-шаралар туралы баяндамаларға да назар

аударылды. Кеңес мәжілісін қорытындылаған әділет полковнигі Серік Төреханов әскери ортадағы тәртіптің қатаң сақталуы мен құқық бұзушылықтардың алдын алу шаралары жөнінде әскери бөлім командирлеріне бірқатар тапсырмалар берді.

СЫБАЙЛАС
ЖЕМҚОРЛЫҚТЫҢ
АЛДЫН АЛУ

Талдықорған қаласындағы әскери госпиталь мекеме қызметшілерімен сыбайлас жемқорлықтың алдын алу бойынша кездесу өтті.

Шараға бөлімше меңгерушілерімен қатар азаматтық қызметшілер де қатысты. Әскери полиция қызметкері сыбайлас жемқорлық деректеріне бірнеше мысалдар келтіре отырып, қатысушыларға орын алған сыбайлас жемқорлық деректерін жеткізді және сыбайлас жемқорлық пен құқық бұзушылықтарға жол бермеуге шақырды.

Қатысушылар тақырыпқа сәйкес мәселелерді талқылап, әскери полиция қызметкері әскери қызметшілердің қойған сұрақтарына тиісті жауаптарын берді. – Жемқорлық – мемлекеттің, қоғамның дамуына тежеу болатын, болашағына кесірін тигізетін індет. Қазақстан Республикасының мемлекеттік саясатының

негізгі басымдықтарының бірі осы зұлымдықпен күресу болып табылады. Біздің қоғамда сыбайлас жемқорлыққа орын жоқ. Қоғамның барлық күш-жігерін біріктіріп, осы дерттің одан әрі таралмауы үшін оған бөгет болудың барлық амалдарын қолдану арқылы ғана бұл құбылысқа тиімді түрде түбегейлі қарсы тұруға болады, – дейді сыбайлас жемқорлыққа қарсы әрекет ету бойынша аға офицер әділет майоры Әсет Ақжолтаев.

Сонымен қатар, әскери полиция қызметкері әрбір әскери қызметшіге сыбайлас жемқорлыққа қарсы күресте әрекетсіздігі үшін жеке жауапкершілікке тартылатындығы туралы жеткізді. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес Қарулы Күштерінің әрбір лауазымды тұлғасының қызметінің басым бағыты ретінде қарастырылған.

Жетісу гарнизонының баспасөз қызметі

КАЛЕЙДОСКОП

БЕЗ СТРАХА И УПРЕКА

Практические занятия по воздушно-десантной подготовке прошли в Балхаше на авиационной базе.

В них приняли участие летный состав и специалисты поисково-спасательной парашютной десантной службы. За пять дней более 30 военнослужащих совершили 240 прыжков.

Мероприятия направлены на повышение уровня парашютной подготовки летного состава. Военнослужащие отработали действия всех членов экипажа в аварийных ситуациях и приемы оказания первой медицинской помощи.

Практическим занятиям предшествовала обязательная наземная подготовка. Парашютисты теоретически рассматривали возможные непредвиденные ситуации и технику прыжков.

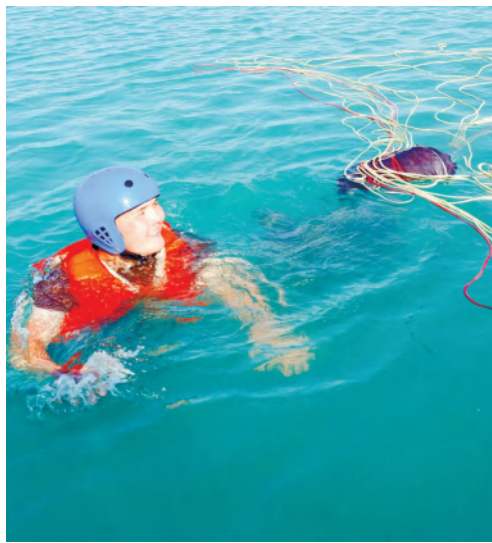
К слову, из 240 прыжков 53 были совершены на воду. Поэтому одно из обязательных требований к участникам занятий – умение хорошо плавать.

До прыжков военнослужащие сдали нормативы по плаванию. После получения допуска к прыжкам они прошли медицинскую проверку.

Парашютные прыжки выполнялись на разных высотах. Их определяли инструкторы индивидуально, по уровню подготовки каждого специалиста. Цифры на

высотомерах колебались в диапазоне от 400 до 3500 метров.

В ПОГОНЕ ЗА МЕЧТОЙ

В Военном институте Сил воздушной обороны имени дважды Героя Советского Союза Талгата Бегельдинова с 21 июля по 8 августа текущего года пройдет отбор абитуриентов, подавших заявление в местные органы военного управления.

Учебное заведение ведет подготовку по специальностям «летная эксплуатация воздушных судов в государственной авиации», «авиационная техника и технологии», «эксплуатация беспилотных летательных аппаратов», «военная медицина», «морская техника и технологии в военном деле».

– Наш вуз укомплектован опытными профессорско-преподавательскими кадрами. Он располагает необходимой материально-технической базой для обучения курсантов летным и инженерно-техническим специальностям, – отметил начальник Военного института Сил воздушной обороны полковник Талгат Сыздыков.

В ходе отбора в вузе абитуриенты пройдут профессионально-психологический отбор, медицинское освидетельствование в соответствии с правилами проведения военно-врачебной экспертизы, сдадут нормативы по физической подготовке.

В этом году институт предоставляет 215 мест для казахстанцев, 28 мест для абитуриентов, поступающих в военные учебные заведения России, Армении и Китая. Кроме того, в соответствии с соглашением о подготовке

военных кадров для государств – членов ОДКБ вуз предоставит 6 мест для представителей Вооруженных сил Таджикистана.

Есть особенности в обучении курсантов по специальности «морская техника и технологии в военном деле». На первых двух курсах преподавание общеобразовательных и общевоенных предметов будет проходить на базе Военного института Сил воздушной обороны. А профилирующие дисциплины на третьем – пятом курсах морской техники будут изучать на базе Каспийского университета технологий и инжиниринга им. Шахмардана Есенова в г. Актау.

Напомним, в Казахстане подготовка военных специалистов осуществляется в двух алматинских вузах: в Военном институте Сухопутных войск имени генерала армии Сагата Нурмагамбетова и в Военно-инженерном институте радиоэлектроники и связи, и в актобинском – Военном институте Сил воздушной обороны имени дважды Героя Советского Союза Талгата Бегельдинова.

В этих учебных заведениях готовят командиров тактического звена. По окончании обучения выпускникам присваивается воинское звание «лейтенант».

ВЫЯВИТЬ ЛУЧШИХ

В региональном командовании «Юг» определили лучших командиров рот. Состязания среди офицеров состоялись на базе Гвардейского гарнизона. В них приняли участие командиры танковых, мотострелковых и штурмовых рот воинских частей регионального командования «Юг».

Состязания среди командиров рот инициировал командующий войсками регионального командования «Юг» генерал-майор Мереке Кучекбаев с двумя основными целями. Во-первых, командованию важно объективно оценить уровень профессиональной подготовки офицеров младшего командного состава, ведь от степени подготовки командиров рот зависит качество боевого обучения личного состава подразделений. И во-вторых, ставилась цель в условиях конкурентной борьбы повысить мотивацию командиров к достижению победы в конкурсе. И он прошел в духе состязательности. Все участники стремились занять лидирующие позиции.

– В мае этого года в ходе Всеармейского совещания, состоявшегося в Астане, Президент страны – Верховный Главнокомандующий Вооруженными Силами конкретно поставил задачу по повышению уровня профессионального уровня в подготовке командного состава, особенно младшего звена: батальон, рота, – напомнил командующий войсками РГК «Юг» генерал-майор Мереке Кучекбаев. – На основании этих задач и указаний министра обороны в структуру подготовки командного состава, особенно младшего звена, были внесены изменения, направленные на совершенствование профессиональных знаний офицеров.

Эти изменения отразились в процессе боевой учебы: никогда прежде командиры рот не состязались на звание лучших в условиях конкурентной борьбы. В летнем периоде обучения в войсках ведется интенсивная боевая подготовка, осуществляется боевое слаживание подразделений, отдельно с командирами проводятся занятия по командирской подготовке. На фоне этого насыщенного периода проведение состязаний среди командиров рот стало хорошим практическим дополнением к учебному процессу, способствующим повышению профессионального уровня командиров младшего звена.

В ходе состязаний младшие командиры сдавали зачеты по тактической подготовке, принимали решения на различные виды боя, демонстрировали профессиональные знания основ современного общевойскового боя, состязались в стрельбе из боевых машин пехоты, из танка, из стрелкового оружия. В списке экзаменов также были зачеты по физической подготовке, по вождению боевых машин, работе по азимуту, в которой командиры демонстрировали свое умение ориентироваться на местности.

Усилили и старания командиров оценивала комиссия из состава офицеров Управления боевой подготовки управления командующего войсками регионального командования «Юг». Возглавил комиссию заместитель командующего войсками РГК «Юг» по боевой подготовке полковник Бауыржан Куренкеев.

Командир роты – это, как правило, вторая ступенька в военной карьере офицеров после окончания военных вузов и исполнения должности командиров взводов. С назначением на должность командира роты у офицеров возрастают нагрузки и ответственность, втрое увеличивается объем подчиненный личный состав.

– Верховным Главнокомандующим определены такие требования, в соответствии с которыми

офицеры командного состава должны быть хорошо обученными, умеющими принимать адекватные решения, не бояться принимать решения, хорошо владеть вверенным вооружением и военной техникой, – подчеркнул командующий войсками РГК «Юг». – Поэтому мы и организовали состязания среди командиров рот, реализовывая задачи, поставленные Президентом, и поручения министра обороны. Я уверен, что в конце летнего учебного периода уровень подготовки командного состава, особенно, младшего состава, существенно повысится.

По итогам состязаний командиров рот лучшим командиром мотострелковой роты был определен командир 2-й мотострелковой роты войсковой части 74261 Жаркентского гарнизона старший лейтенант Ерсултан Шераз. Он всего лишь четыре месяца, как заступил на должность командира роты, но уже зарекомендовал себя как опытный и грамотный командир. Второе место по количеству набранных баллов занял командир 2-й мотострелковой роты войсковой части 21450 Гвардейского гарнизона капитан Бибарис Орынбеков. Замкнул тройку лидеров мотострелков старший лейтенант Сардор Абдукоидов, командир 2-й штурмовой роты войсковой части 12740 Сырьюзекского гарнизона.

Среди командиров танковых рот лучшим стал капитан

Ербол Толеухан, возглавляющий 5-ю танковую роту войсковой части 21450 Гвардейского гарнизона. Вторую позицию занял командир 2-й танковой роты войсковой части 85395 капитан Алишер Рыспаев из Луговского гарнизона. Третье место досталось командиру штурмовой роты войсковой части 12740 Сырьюзекского гарнизона старшему лейтенанту Сейтжану Кобланулы.

Лучшие командиры войдут в резерв для переименования на высшие должности. Своими высокими результатами и отличными оценками, полученными в ходе состязания, офицеры доказали, что достойно занимают свои должности командиров рот, что они могут методично и качественно обучать личный состав, являясь для своих подчиненных хорошим примером.

– Личная профессиональная подготовка офицерского состава очень важна при обучении и воспитании личного состава, – подытожил командующий войсками РГК «Юг» генерал-майор Мереке Кучекбаев. – От уровня подготовки младшего командного состава зависит и подготовка подразделений. Если командир является лидером в роте, в батальоне, умеет сам все отлично делать, соответственно, он в состоянии будет методично правильно обучить своих подчиненных и будет для них хорошим примером и образцом, на который они захотят равняться.

**Дина МУХАРИНОВА
Жумат БАЗАРКУЛ
Гвардейский гарнизон**

ВЗГЛЯД ИЗНУТРИ

Журналисты посетили войсковую часть недалеко от Караганды и смогли сами увидеть, как проходит день военнослужащих срочной службы.

Войсковая часть противовоздушной обороны расположена в поселке Актав, что в 20 минутах езды на автомобиле от Караганды. На строго охраняемой территории расположена одна казарма, плац, а также солдаты выстраивают площадку для тренировок, устанавливают турники и брусья. Зенитно-ракетный комплекс находится немного поодаль на огороженной забором территории.

В войсковой части Сил воздушной обороны служат 45 человек. Все они пришли в армию единым призывом осенью прошлого года, что исключает риски «дедовщины» в роте. Более того, перед тем, как отправиться в войсковую часть, бойцов готовят к армии в военкоматах.

– 6 дней призывников обучают азам службы в армии и стригут, – рассказал солдат Сергей Вебер.

Наш собеседник, боец 2004 года рождения, служит уже девятый месяц. За этот период занял должность старшего специалиста, старшего водителя. До армии парень окончил колледж по специальности «Дизайнер интерьера», больше года работал тату-мастером. В армию пошел добровольно, так как все члены его семьи обязательно служили Родине.

– Когда заранее приходишь в военкомат, можно узнать какие войска в каком месяце набирают солдат. В ноябре призывали ДШБ, МЧС и ПВО. Я выбрал ПВО, так как очень редкий призыв. У меня нет ни одного друга, чтобы служил в ПВО. Обычно парни проходят службу в пехотных войсках, – поделился Сергей.

Парни отряда готовятся к боевым состязаниям в поле. Для них это большая удача, так как работа проводится один раз в два года, то есть следующий призыв такой опыт уже не получит.

– Боевые состязания на полигоне посещает министр обороны, главнокомандующий войсками ПВО и командующий войсками ПВО. Будут проводиться стрельбы из зенитно-ракетной установки. На полигоне вместо цели используют болванку, который имитирует вражеский самолет. Наша задача подбить цель. Это главное боевое задание, – говорит боец.

Его сослуживец Фарход Омаркулов проявил в армии свои творческие способности. Недавно он занял призовое место на областном фестивале бардовской песни «Аккорд-2023» в городе Сарань. Для этого боец сочинил и исполнил на гитаре трогательную песню о любви.

День из жизни солдата
День солдата начинается в 06:30 утра. Первым делом проводится телесный осмотр на наличие синяков, ссадин, царапин и так далее. При наличии таковых,

каждый солдат пишет объяснительную при каких обстоятельствах были получены травмы. Мера введена с 2016 года и проводится утром и вечером.

На завтрак, обед и ужин выделяется по одному часу. Столовая расположена в здании казармы. В зимний и весенний период бойцам дают витамины – аскорбиновую кислоту. По эмоциям солдат при разговоре о питании становится понятно, что меню включает в себя всё самое необходимое, чтобы оставаться сытым.

В первой половине дня проводятся занятия, которые напоминают расписание в школах, где между уроками есть перемены. Солдатам-срочникам читают лекции либо показывают обучающие, документальные фильмы. Занятия охватывают широкий спектр тем: вооруженная техника, современные войны, патристическое воспитание, профилактика суцидов, экстремизма и терроризма, и другие.

Во второй половине дня юноши уходят работать на позицию, то есть работают с вооруженной техникой. Один раз в неделю проводится проверка оружия. Ближе к 21:00 наступает личное время, когда солдаты сами решают, чем заняться. В это время они могут привести в порядок свою форму, постирать ее в стиральной машине, подшить воротнички. Отмечу, солдатам-срочникам на год выдается парадная, повседневная и два комплекта рабочей формы. Многие парни в свободное время занимаются творчеством: играют на музыкальных инструментах или делают

диорамы. В войсковой части нам показали 5 тематических диорам: «Война в Афганистане», «Сталинградская битва», «Курская дуга», «Вооруженные Силы Республики Казахстан», «Война во Вьетнаме», в изготовлении которых участвовали все желающие.

– Это обычные советские полки. Из подручных средств создаем рельеф: пенопласт, камни, ветки деревьев, песок, глина, трава, спички. Подбираем картинку на фон, чтобы воссоздать картину боевых действий. Проводим гирлянды, чтобы создать свет в бункерах. Игрушечных солдатиков и вооруженную технику заказываем на маркетплейсах, – рассказал командир дивизиона по воспитательной и идеологической работе майор Рамазан Бахтияров.

В казарме расположен многофункциональный силовой тренажер, боксерская груша, тренажер для ходьбы степпер, настольный теннис, а также знаменитый Leg Master, на которых бойцы могут заниматься в свободное время.

После телесного осмотра в 22:30 отбой. Как можно отметить, день у солдат казахстанской армии проходит насыщенно и интересно. Они познают азы воинского мастерства, сплотившись в одну большую армейскую семью.

ХАТ-ХАБАР

АНТЫҢА АДАЛ БОЛ,
ЖАС САРБАЗ

15 шілдеде Балқаш гарнизонына қарасты 31765 әскери бөлімінде жас сарбаздар әскери ант қабылдады.

Сайдың серке тасындай қаз-қатар тізілген жас сарбаздар Отан алдындағы жауынгерлік міндетін адал атқару үшін жиналғандар алдында ант берді. Өткізілген іс-шараға Приозерск қаласы ҚР ҚК ардагерлер кеңесінің төрағасы Тлек Алшынбекұлы Кенжебеков және сарбаздардың ата-аналары қатысты.

Іс-шара барысында әскери ант қабылдау рәсімінің маңызы туралы 31765 әскери бөлімінің командирі подполковник Қуандық Жумадинович Есенгельдинов сарбаздарға құттықтау сөзін жеткізді. Әрі қарай жас сарбаздардың арасынан қатардағы жауынгер Дауылбаев Ержан сарбаздар атынан сөз сөйледі. Сондай-ақ ата-аналар атынан Иртай Муслима мінберде құттықтау сөзін

айтып, алдағы уақытта Отан алдында борыштарын адал өткізуді әрбір сарбаздың бірден бір парызы екендігі жөнінде сөз қозғады. Ал сарбаздар әскери ант қабылдай отырып қызметтік міндеттерін адал және абыроймен атқаруға, еліне адал қызмет етуге, азаматтар құқығы мен бостандығын қорғауға ант берді. Іс-шара соңында жас сарбаздардың дайындаған өнерлерін тамашалап, ата-аналарымен естелікке суретке түсті.

Аталмыш ант қабылдау рәсімінен кейін сарбаздар түрлі әскери мамандықтарды меңгеретін болады. Жауынгерлік оқу-жаттығулар барысында шынығып, шымыр болып, туған үйлеріне оралады.

Приозерск гарнизонының
баспасөз хатшысы
лейтенант Думан ЖҰМАШҰЛЫ

ҚАРЖЫЛЫҚ
САУАТТЫ АРТТЫРУҒА
АРНАЛДЫ

АҚПАРАТТЫҚ ШОЛУ

Абай өңірлік гарнизонындағы 44736 әскери бөлімде әскери қызметшілердің отбасы мүшелерімен өткен кездесу «Қаржылық сауаттылық. Отбасылық бюджетті жүргізу» тақырыбына арналды.

Әскери бөлім командирі подполковник Талап Бирбаланов әскерилердің отбасы мүшелерімен жақынырақ таныса келе, қаржылық сауаттылық тауып отырған табысыңды дұрыс басқара білу екенін айтты. Барынша үнемдей біліп, басты қажеттіліктерге қаражат жұмсау, шығынды азайтып, отбасылық бюджетті жоспарлай білу бүгінгі заманның талабы екенін жеткізді. Қаржылық сауатсыздықтың кесірінен отбасы қазынасының зиян шекпеуі керектігін тілге тиек етті.

Отбасы мүшелері алдында әскери бөлімнің заң қызметінің бастығы әділет майоры Ж.Кенжебаев пен қаржы қызметі бастығының міндетін уақытша атқарушы 3-сынып сержанты Н.Баязитова да сөз сөйлеп, өз салалары бойынша түсіндірме жұмысын жүргізді. Өзекті тақырыпты талқылаған кездесуді әскери бөлімнің әскери қызметшілердің отбасы мүшелерімен жұмысты ұйымдастыру жөніндегі қызметі ұйымдастырды.

Алуа ИСКАКОВА
«САРБАЗ»

ТҮЛЕКТЕР
ҚАНАТТАНДЫ

Абай гарнизонының арманына қанат байлап, жаңа өмірге қадам басатын мектеп бітірушілері әскери-техникалық мектепте бас қосты.

Алдағы уақытта Семей қаласынан 15 түлек Қорғаныс министрлігіне қарасты әскери оқу орындарынан білім алмақ. Олардың қатарында Абылай Исанов та бар. Шахардағы «Жасұлан» ерлер лицейінің түлегі күні ертең Алматы қаласындағы Құрлық әскерлерінің әскери институтына оқуға түсіп, айбынды әскери қызметші болғысы келеді.

Мен алдағы уақытта Құрлық әскерлерінің әскери институтына түспекпін. Мені артиллериялық командалық-тактикалық даярлық мамандығы қызықтырады. Осы орайда маған әскери тәртіппен қатар кемел білім дарытқан «Жасұлан» ерлер лицейінің ұстаздарына алғыс айтуды жөн санаймын. Ертеңгі өмірімді әскери саламен байланыстырып, кез келген сын-сынақтан сүрінбей өтіп, оқытушылардың маған артқан үмітін ақтаймын деген ойдамын, - дейді жас түлек Абылай Исанов.

Болашақ әскери маман иелерін әскери білім ордаларына шығарып салу рәсіміне түлектердің ата-аналары, ақсақалдар алқасы және әскери-техникалық мектеп жетекшілері қатысты. Жиын

салыстырғанда он пайызға өсіпті. Алқалы жиын соңы түлектерді әскери оқу орындарына шығарып салу рәсіміне жалғасты.

Абай өңірлік гарнизонының баспасөз қызметі

барысында жергілікті, жазушы, запастағы полковник Шаймардан Қалиақбаров жас буынға әскери өмірдің аса үлкен жауапкершілікке толы екендігін айтып өтті.

Әскери салаға бет алған түлектің бойында табандылық пен қайсарлық қасиеті болуы шарт. Әйтпесе, өзіне жүктелген тапсырманы орындау барысында шорт сынып кетуі мүмкін. Сондықтан қазірден бастап әскери салаға ден қоямын деген жан өзін іштей батылдыққа тәрбиелеу қажет, - дейді жергілікті жазушы, запастағы полковник Шаймардан Қалиақбаров.

Абай облысы қорғаныс істері жөніндегі департаментінің ақпараттына сүйенсек, қаладағы мектеп бітіруші түлектердің әскери салаға деген құлшынысы артқан. Семей қаласы бойынша биылғы көрсеткіш өткен жылмен салыстырғанда он пайызға өсіпті. Алқалы жиын соңы түлектерді әскери оқу орындарына шығарып салу рәсіміне жалғасты.

ЗАҢҒА БАҒЫНҒАН
ҚҰЛ БОЛМАЙДЫ

Қарағанды өңірлік гарнизоны әскери полиция басқармасының ұйымдастыруымен «Астана» өңірлік қолбасшылығына қарасты Спасск оқу-жаттығу орталығында жергілікті әскери басқару органдарының басшылығымен Қазақстан Республикасының әкімшілік және қылмыстық заңнамасына сәйкес профилактикалық іс-шаралар жүргізілді.

Әскери қызметшілер сыбайлас жемқорлық және басқа да құқық бұзушылықтар үшін жауапкершілікке тартылатынын, Қазақстан Республикасы Қарулы Күштерінде қылмысқа орын жоқ екені айтылып, тәртіпсіз ел болмайтыны жеткізілді. Әскер қатарында жемқорлыққа қарсы кешенді профилактикалық жұмыстар жыл сайын қарқынды жүргізілуде. Сонымен қатар, Қарулы Күштер қатарында жемқорлық іс-әрекеттерін болдырмау мақсатында түсіндіру, ескерту жұмыстары барынша жүзеге асырылады.

«Заңға бағынған құл болмайды. Сыбайлас

жемқорлықтың алдын алу керек. Мемлекеттік қызметте заң бұзушылыққа итермелейтін фактілерінің куәсі немесе ақпаратын білген жағдайда құқық қорғау органдарына хабарлау керек. Құқық бұзушылықтың алдын алу шаралары жеке құраммен жиі өткізілуі тиіс. Себебі, осындай кездесулерді өткізу арқылы жеке құрамның теріс іс-әрекетке бармауына ой саламыз», - деп атап өтті өз сөзінде Қарағанды өңірлік гарнизоны Әскери полиция басқармасы алдын алу бөлімінің бастығы Жарқынбек Молдаханов.

ӘСКЕРИ ЛАЗАРЕТТЕ АШЫҚ
ЕСІК КҮНІ ӨТТІ

Қазақстан Республикасы Қарулы Күштері Бас әскери-медициналық басқармасы бастығының жоспарына сәйкес Үшарал қалалық әскери лазаретінде ем қабылдап жатқан мерзімді қызметтегі әскери қызметшілердің ата-аналарының, жақын туыстарының қатысуымен Ашық есік күні ұйымдастырылып өткізілді.

Ашық есік күнін өткізудің басты мақсаты әскери қызметшілердің ата-аналары мен жақын туыстарына әскери лазареттің жұмысын жақын таныстыру болып табылады. Іс-шара барысында ата-аналарға әскери лазарет аумағы және ем қабылдау бөлімшелері және сарбаздарға қандай медициналық көмек көрсетілетіні туралы ақпараттар берілді.

15701 әскери бөлімнің мерзімді қызметтегі әскери қызметшісі қатардағы жауынгер Қайыржан Сержановтың анасы Гүлназ Аубакирова әскери лазареттің жұмысымен және медицина қызметкерлерімен жақынырақ танысып, науқастарға медициналық көмектің барлық түрі қажетті деңгейде көрсетілетінін өз көзімен көріп лазареттің медицина қызметкерлеріне алғысын жеткізді.

Әскери лазарет заманауи медициналық

құрылғылармен жабдықталған. Барлық дәрі-дәрмек қоры жеткілікті. Сырқаттанып түскен науқастарға барлық ем-дом жасалып денсаулықтары жақсарғанша бізде болып, содан кейін барып қана қызметіне жіберіледі, - деді әскери лазарет бастығы медицина қызметінің подполковнигі Мұрат Фатыков.

Сарбаздардың ата-аналарына арналған Ашық есік күні әскери лазаретте жалғасын таба бермек.

Аға лейтенант Самат ИСХАХОВ,
Үшарал қалалық әскери лазареті
психологиялық көмек көрсету
кабинетінің бастығы (психолог)

ӘСКЕРИ БӨЛІМДЕ
ОТБАСЫЛЫҚ ЖАРЫС ӨТТІ

Бағынысындағы жеке құрамның отбасы мүшелерін назардан қалдырмайтын Аягөз гарнизонындағы әуе шабуылына қарсы қорғаныс әскери бөлімі «Әкем, анам және мен – спортшымыз әулетпен» атты спорттық сайыс ұйымдастырды.

Тартыс пен қызыққа толы болған сайыстың мақсаты әскери қызметшілердің отбасы мүшелерімен қарым-қатынасты нығайту мен салауатты өмір салтын сақтауға және жанұялық бірлік пен татулық қасиеттерін насихаттауға бағытталған.

Алты кезеңнен тұратын жарыс жолағында бес отбасы «допты жерге соғып жүгіру», «қаппен секіріп жүгіру», «себетке доп лақтыру», «24 кг пір тасын көтеру», «секіргішпен секіріп жүгіру», «арқан тарту» сынды эстафета түрлерін жарысты. Әскери бөлім аумағында өткен бұл жолғы отбасылық сайыс қызу көңілді күрес алаңына айналды.

Жарыс нәтижесі бойынша отбасылық сайыста бірінші орынды зениттік зымырандық дивизион атынан шыққан сержант Сұңғат Нұрахметовтың отбасы иеленді, екінші орынды бөлім басқармасы атынан шыққан майор Досан Саменбаевтың отбасы қанағат тұтса, жұбаныш жүлдесі саналатын үшінші орынды күзет ротасының намысын қорғаған сержант Жандос Дүйсембаевтың отбасы иеленді.

Сонымен қатар, сайыс барысында көрермен қошеметіне ие болған барлық отбасылардың балалары әртүрлі номинациялар бойынша марапатталды. Нақтылап айтсақ, «Жүйрік бала» номинациясын Айнель Қанат, «Мықты бала» номинациясын Ералы Дүйсембаев, «Көңілді бала» номинациясын Сабит Темірәлі, «Өжет бала» номинациясын Ислам Нұрмұқаш, «Белсенді бала» номинациясын Жігер Тілеуғали иеленді және де жеке радиотехникалық батальон мен жауынгерлік басқару дивизион атынан қатысқан сержант Хасенов пен сержант Байғабилтовтың отбасылары «Белсенді қатысқаны үшін» деген грамоталарымен көтермеленді.

Қорытынды бөлімде 97616 әскери бөлімі командирі подполковник Елдос Жұмашев құттықтау сөз сөйлеп, барлық қатысқан командаларға бағалы сыйлықтар мен грамоталар табыстады.

Аягөз гарнизонының баспасөз қызметі

В ЦЕНТРЕ ВНИМАНИЯ

«ИГРОВАЯ ПЕТЛЯ»

«Среди увлекающихся азартными играми нет пессимистов» - эта цитата принадлежит японскому писателю Рюносэку Акутагаве. И пожалуй, с ней сложно не согласиться. Ведь игра предполагает выявить победителя, а значит, у игроков есть шанс получить положительные эмоции и обогатиться.

Нариман ДЮСЕНОВ

Однако, как и у любой вещи, у «игры» есть неприглядная сторона медали, та «темная сторона», которую игроки открывают для себя лишь спустя время. В нашей рубрике «Советы военного психолога» мы решили открыть темную сторону азартных игр, дабы предостеречь молодых людей от пути, у которого не может быть светлого конца.

В качестве эксперта данной рубрики выступил специалист, психолог, старший офицер направления главного управления воспитательной и идеологической работы Управления главнокомандующего Сухопутными войсками Вооруженных Сил Республики Казахстан майор Куликов Роман Дмитриевич. Будучи выпускником Военного университета Министерства обороны Российской Федерации (г. Москва), он является автором статей на тему «Причины, стадии, симптомы, последствия игровой зависимости».

В настоящее время, наравне с наркотической, алкогольной и никотиновой зависимостью, современная медицина отдельно выделяет игровую зависимость.

Основной вред увлечения азартными играми состоит в том, что увлечение переходит в патологическую зависимость. Частые повторные эпизоды участия в играх постепенно начинают доминировать в жизни и ведут к утрате таких важных ценностей как социальные, семейные, профессиональные и материальные.

Люди начинают играть в азартные игры из-за простого любопытства, желания испытать острые ощущения, ну и наконец, выиграть, однако после включаются те эмоции, которые определяют поведение человека.

Ученые, исследовавшие проблемы азартных игр, выделили три основных стадии развития игровой зависимости: стадию выигрышей, стадию проигрышей, стадию разочарования.

Стадия выигрышей представлена следующими признаками: случайная игра, частые выигрыши, воображение предшествует и сопутствует игре, более частые случаи игры, увеличение размера ставок, фантазии об игре, очень крупный выигрыш, беспричинный оптимизм.

Для стадии проигрышей характерны: игра в одиночестве, хвастовство выигрышами, размышления только об игре, затягивающиеся эпизоды проигрышей, неспособность остановить игру, ложь и сокрытие от друзей своей проблемы, уменьшение заботы о семье или супруге, уменьшение рабочего времени в пользу игры, отказ платить долги, изменения личности - раздражительность, утомляемость, необщительность, тяжелая эмоциональная обстановка дома, одалживание денег на игру, очень большие долги, созданные как законными, так и незаконными способами, неспособность оплатить долги, отчаянные попытки прекратить играть.

Признаками стадии разочарования являются: потеря профессиональной и личной репутации, значительное увеличение времени, проводимого за игрой, и размера ставок, удаление от семьи и друзей, угрызения совести, раскаяние, ненависть к другим, паника, незаконные действия, безнадёжность, арест, развод, злоупотребление алкоголем, эмоциональные нарушения, уход в себя.

- Погруженный в «игру» человек эмоционально нестабилен. Постепенно у человека происходит изменение круга интересов, вытесняются прежние мотивации, присутствуют постоянные мысли об игре, преобладает воображение ситуаций, связанных с игровой комбинацией, - говорит Роман Куликов.

Далее приходит потеря контроля, которая выражается в неспособности прекратить игру как после большого выигрыша, так и после постоянных проигрышей.

Затем наступает состояние психологического дискомфорта, раздражения, беспокойства, развивающиеся через сравнительно короткие промежутки времени после очередного участия в игре, с труднопреодолимым желанием снова приступить к игре. Такие состояния по ряду признаков напоминают состояния абстиненции у наркоманов: они сопровождаются головной болью, нарушением сна, беспокойством, сниженным настроением, нарушением концентрации внимания.

- Быстро нарастающее снижение способности сопротивляться соблазну выражается в том, что решив раз и навсегда «завязать», при малейшей провокации (встреча со старыми знакомыми, разговор на тему игры, наличие рядом игорного заведения и т. д.) игровая зависимость возобновляется, - отмечает Роман Куликов. В этой связи стоит обратить особое внимание на пагубное влияние азартных игр на жизнь военнослужащих и на процесс прохождения ими военной службы.

- Военнослужащий призван защищать свою Родину, ему доверено нести эту почетную обязанность, воинская служба, являясь особым видом государственной службы военнослужащих, направлена на обеспечение безопасности страны. Все эти компоненты требуют от военнослужащего высокой ответственности и преданности делу по защите Родины. Однако игровая зависимость может вогнать в долги человека, разрушить семью, нередко может подтолкнуть на совершение преступления.

Как уже отмечено ранее, человек, страдающий от игровой зависимости, теряет контроль над собой, над своими эмоциями, это схоже с наркотической зависимостью, - подчеркивает психолог.

Отдельно, как вид азартных игр, стоит выделить лудоманию или ставки на спорт. В дословном переводе лудомания переводится как «игра» и «влечение», и является одной из форм игровой зависимости, игры на деньги или другие материальные блага. Всемирной

отношений с людьми; неуверенность в настоящем и ожидание успеха от выигрыша;

представление о возможности уничтожить жизненные неудачи успешной игрой; замещение мыслей о контроле над собственным будущим фантазиями о выигрыше.

К тактическим ошибкам мышления относятся: вера в выигрышный — фартовый — день; установка на то, что обязательно должен наступить переломный момент в игре; представление о том, что возможно вернуть долги только с помощью игры, то есть отыграть; эмоциональная связь только с последним игровым эпизодом при даче себе самому слова никогда не играть;

убеждение в том, что удастся играть только на часть денег; восприятие денег во время игры как фишек или цифр на дисплее;

представление о ставках как о сделках; учитывая вышеописанный пагубный эффект увлечения азартными играми важно понимать, что можно остановиться. С этим вам поможет квалифицированный специалист.

организацией здравоохранения лудомания признана как болезнь, и в системе кодирования болезней имеет свой код.

Роман Куликов отмечает, что одной из главных причин, толкающих людей на участие, это эмоции, которые люди испытывают от азартных игр! И с этим трудно поспорить.

Принимая участие в игре, у человека от самого факта, что он сможет выиграть крупную сумму денег, начинает вырабатываться гормон дофамин (по-простому гормон счастья), но, к сожалению, он вызывает привязанность, что тоже влияет на увлеченность азартными играми.

- В настоящий момент мы имеем целую империю рекламы азартных игр. Она появляется буквально во всех сферах, куда бы ни бросил свой взгляд человек: любимые фильмы и телесериалы, в которых обязательно есть реклама, рассылки в постах популярных социальных сетей, разговоры с друзьями и знакомыми, и конечно, спортивные игры, которые просто преследуют рекламой участия в азартных играх.

Противостоять рекламе, конечно, можно, здесь главное, правильно выстроить систему разъяснений о пагубном влиянии азартных игр. Проводя индивидуальные и коллективные беседы, делать упор на негативных и порой плачевных примерах реальных людей, которые проигрывали буквально все, лишая нормальных условий жизни не только себя, но и близких людей.

Наряду с этим, в законодательстве нашей страны предусмотрено увольнение за участие в азартных играх, и за последние годы существуют реальные примеры увольнения военнослужащих за участие в азартных играх, - говорит он.

Как и у любого психиатрического расстройства, у «лудомании» есть свои признаки и склонности погружения в азартные игры. К примеру, характерными признаками, отличающими лудоманов, могут являться: постоянная вовлеченность, увеличение времени, проводимого в ситуации игры; утрата интереса к происходящему вокруг человека; повышенная раздражительность и склонность к агрессии; уход от разговоров об игровой зависимости; частые просьбы дать «взаимы».

Вовлеченный в азартные игры человек меняет круг своих интересов. В его жизни появляются новые мотивации, связанные с игрой. Все свое свободное время он посвящает просчетам и расчетам игровых комбинаций. Ощувив вкус игры, человек теряет контроль и ему неважно проиграл он или выиграл, главное — процесс игры.

Одной из самых опасных форм приобретения зависимости является некоторая система ошибок в мышлении человека. К стратегическим ошибкам мышления относятся следующие внутренние убеждения:

деньги решают все, в том числе проблемы эмоций и

представление о том, что возможно вернуть долги только с помощью игры, то есть отыграть; эмоциональная связь только с последним игровым эпизодом при даче себе самому слова никогда не играть; убеждение в том, что удастся играть только на часть денег; восприятие денег во время игры как фишек или цифр на дисплее; представление о ставках как о сделках; учитывая вышеописанный пагубный эффект увлечения азартными играми важно понимать, что можно остановиться. С этим вам поможет квалифицированный специалист.

- Для начала нужно признать, что участие в азартных играх наносит ущерб, в первую очередь, самому себе и своим близким. После этого следует обратиться к специалисту, в нашем случае к психологу. Профессиональный и компетентный психолог может предложить проработать внутренние барьеры, мешающие человеку осознать свою зависимость от азартных игр и предложить альтернативные варианты по избавлению от этой пагубной зависимости, - поясняет майор Роман Куликов.

В то же время, по мнению психолога, самостоятельно преодолеть пагубное влечение можно только на ранних стадиях. Человек должен осознавать, что проблема появилась. Если стадии игромании уже запущены, следует обращаться за медицинской помощью.

- Эффективность лечения игромании на раннем этапе развития заболевания будет зависеть от желания самого игрока. Но даже на начальном этапе болезни лучше обратиться к специалисту. Лудоманию можно и нужно лечить - это болезнь, а вовсе не особенность психики или дурная привычка. Лечить такого человека следует с привлечением врачей. Родные и близкие вряд

ли справиться с этой задачей самостоятельно, могут возникнуть созависимые отношения, которые нанесут еще больший вред семье. Лудомания, как и любое другое психическое расстройство, поддается лечению. Конечно, в случае крайних проявлений избавиться от лудомании непросто. Гипноз, давление со стороны друзей и близких — это все полумеры. Лудоманию можно и нужно лечить медикаментозно, специальными препаратами и комплексом психокоррекционных мероприятий, - говорит он.

«Существует три дороги к гибели, самая короткая из которых — азартные игры» - сказал когда-то Шарль де Голь. Поэтому, важно запомнить одно правило — обходить стороной азартные игры, чтобы потом не пожалеть.

НЕЗАНЯТАЯ МОЛОДЕЖЬ В АРМЕЙСКОМ СТРОЮ

Впервые в Казахстане на базе филиала военно-технической школы города Алматы во взаимодействии с войсковой частью 73652 пройдут военно-полевые сборы «Jiger» с незанятой молодежью в возрасте от 24 до 35 лет.

Мероприятие направлено на ознакомление молодежи с жизнедеятельностью войск, получение знаний о воинской службе и военном деле, формирование патриотического сознания. За время сборов привлеченный контингент ознакомится с боевой техникой и видами вооружения. Под руководством командиров в ходе учебно-тренировочных мероприятий молодые люди изучат последовательность приведения воинских частей и войск в боевой порядок, осваивают основы военной тактики.

Сборы пройдут в два этапа, которые включают в себя начальную военную подготовку и подготовку по различным военным специальностям. Практические занятия с молодежью будут проведены на базе войсковой части 73652.

- В наборе молодых людей нам оказали содействие Департамент по делам обороны Алматы, управление молодежной политики акиматов и общественные структуры регионов. Первый пилотный проект с

незанятой молодежью стартовал 10 июля текущего года в учебном центре Сухопутных войск Гвардейского гарнизона. Данные мероприятия организованы в рамках реализации поручений Президента страны Касым-Жомарта Токаева по модернизации системы военно-патриотического воспитания с учетом современных вызовов. По окончании сборов молодые люди обретут

техническую специальность и получат военный билет, который позволит при желании устроиться на работу в силовые структуры. При отборе учитывались регистрация безработной молодежи, образование, медицинская физическая подготовка, - отметил заместитель директора военно-технической школы города Алматы полковник запаса Амантай Усербаев.

Стоит отметить, что проект «Jiger» реализуется в Алматы при поддержке Министерства обороны РК, Управления молодежной политики и КФ «Альянс студентов Алматы».

КУЗНИЦА ВОЕННЫХ КАДРОВ

В Военном колледже имени Шокана Уалиханова Министерства обороны РК в Щучинске готовят профессиональных сержантов для Вооруженных Сил страны.

За период деятельности с 1996 года учебное заведение подготовило более 4000 сержантов-профессионалов, которые сегодня успешно проходят службу в Вооруженных Силах и других силовых структурах страны. Ежегодно на поступление в колледж претендуют в среднем полторы тысячи молодых людей.

Военный колледж располагает отличной инфраструктурой и высококлассным преподавательским составом. Обучение в нем бесплатное, кадеты обеспечиваются проживанием, питанием и вещевым имуществом. Срок обучения составляет один год десять месяцев.

Желающие поступить в колледж должны достичь 17 лет и быть не старше 22-х лет. Отслужившие и военнослужащие, проходящие срочную воинскую службу и службу по контракту, принимаются в

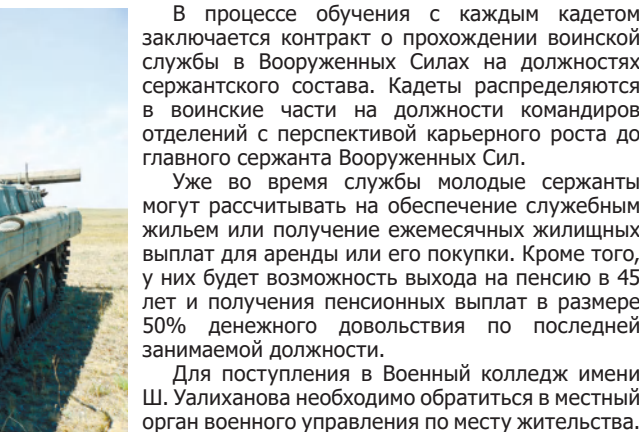

возрасте до 24 лет.

При поступлении учитывается средний бал аттестата, который должен быть не менее трех. Самых результатов ЕНТ не нужно. Также необходимо пройти медицинское обследование, психологическое тестирование и сдать нормативы по физической подготовке. По окончании колледжа выпускник получает военную специальность и стопроцентную гарантию трудоустройства.

В течение всего периода обучения будущие сержанты находятся на полном государственном обеспечении. В социальный пакет входят денежное довольствие, вещевое имущество, трехразовое питание, бесплатное медицинское обслуживание и проживание в общежитии.

Помимо диплома, кадеты получают удостоверение механика-водителя боевой машины пехоты третьего класса и водителя автомобиля категории «В» и «С».

ИІРІМ

ТУЫҢДЫ ТІК ҰСТА, ЖАУЫНГЕР!

Кез келген мемлекет үшін арнайы қасиетті нышандар болады. Мемлекеттік дәрежеде ол Ту, Елтаңба және Әнұран. Бұл – мемлекеттің тәуелсіз әрі өз алдына ел екенін айшықтайтын басты белгілер.

үлгі еткен, өнеге тұтқан. «Ту түбінде тулап өлген Қазымбет» атты сөз тіркесі содан қалған. Қазақ-жоңғар шайқасында жанынан туды артық көріп, кеудесіне жау жебесі қадалса да байрақты жықпай, елдікті тік ұстаған Қазымбет батырдың әрекеті – туға деген, жауынгерлік байраққа деген қазақтың бір нақты көрінісі. Бұл қазір де өзекті, қазір де маңызды.

Елімізде әскери рәміздер күні де бар. Бұл дата 1996 жылғы 18 шілдеде Елбасының «Қазақстан Республикасы Қарулы Күштерінің әскери рәміздері туралы» Жарлығының қабылдануымен байланысты құрылған

Ал бұл белгілерді және мемлекетті қорғайтын не? Әрине, әскер. Қарулы Күштер. Қуатты әскер – қуатты мемлекет. Бұл – ежелден қалыптасқан, өзгермес қағида. Қазақстан әскерінің өз нышандары барын да айта кетуге тиіспіз. Әр бөлімшенің, әр күштердің өз туы, ұраны және нышандары бар. Бұл да өте маңызды. Әскердің туы дегеніміз – намыс, қайсарлық және мықтылықтың белгісі. Туды құрметтеуді қазақ ежелден білген және хан алдында туыстар батыр ең айбынды баһадүрлерден таңдалып алынған. Ұрыс даласында байрақтың құлауы, елдіктің шайқалуы іспеттес қабылданған және ол – шындық. Қазақ жауынгерлік туды жоғары ұстауды ұрпаққа

болатын. Әскери рәміздердің терең патриоттық және рухани-адамгершілік мәні бар. Оларға әскер түрлерінің тулары, әскери бөлімдердің жауынгерлік тулары және Қарулы Күштердің рәмізі (елтаңбасы) жатады. Елтаңба бес бұрышты жұлдыз түрінде жасалған. Алтын сұлбамен көмкерілген жұлдыздың ортасында сәулесі бар күн мен оның астында қалықтаған қыран бейнеленген. Қыран қашанда – өрліктің, мәрттің пен батырлықтың символы. Ал күн – адамзатқа ортақ, жарықтың нышаны, түнекке қарсы күш.

Құрлық әскерлерінің, Әскери-әуе күштерінің, Әуе қорғанысы күштерінің және Әскери-теңіз күштерінің тулары әскери ұжымның ерлік пен даңқ, бауырластық пен бірлік идеяларын бейнелейді. Олар жауынгерлік туды Отанға адал болуға ант береді. Жәдігер әрбір сарбаздың қаны мен өмірін аямай, Отанды қорғау қасиетті борышын бейнелейді.

Жауынгерлік әзірлікте және мемлекеттік-құқықтық дайындықта ерекше көзге түскен офицерлер, әскери қызметшілер мен әскери оқу орындарының курсанттары бөлімнің жайылған жауынгерлік туында суретке түсу құрметіне ие болады.

Әскери рәміздер арқылы Қарулы Күштердің

мемлекеттік тиесілігі анықталады. Ол Отан қорғаушының ұлттық болмысын және халықтың рухани құндылықтарын ықшам көрнекі құралдар мен түс гаммаларының көмегімен көрсетеді. Әскери рәміздер жауынгерлік рух пен жеке құрамның еліміздің аумақтық тұтастығы мен егемендігін қорғау жөніндегі міндеттерді орындауға дайындығын арттырудың тиімді құралы болып табылады.

Жауынгерлік тудың маңызын адамзат тарихының сан түрлі соғысы көрсетіп берді. Екінші жаһан соғысында қазақ сарбазы Рахымжан Қошқарбаев Рейхстагқа ту тігіп, зулымдыққа қарсы нүктені қойды. АҚШ сарбаздары Жапониямен соғыста Иводзима түбінде ту тіккен сәті әлем тарихына алтын әріппен жазылды, ал Қарабақ соғысында Шушаны басқыншы армян әскерінен қайтарған Әзербайжан сарбаздары ту тігіп, Отанды азат еткенін жариялады. Бұл әрекеттің барлығында Мемлекеттік тумен қатар, жауынгерлік ту да қатар желбіреді. Міне, бұл – нағыз үлгі боларлық әрекет.

ӘСКЕРИ РӘМІЗДЕР – АРМИЯНЫҢ АЙБАРЫ

Әскери рәміздер мен рәсімдер – мемлекеттің Қарулы Күштерінің әскери құрамалары мен бөлімдерінде қабылданған рәміздік белгілер мен дәстүрлі рәсімдер. Рәміздік белгілерге: жауынгерлік ту, жалау, әскери ауыспалы байрақтар, әскери нышандар (символ, таңба, эмблема) және әскери айырым белгілері жатады.

Жауынгерлік ту немесе әскери ту – әскери бөлімнің рәміздік белгісі. Ол металдан істелген (көбінесе үшкір келетін) ұштығы бар сапқа бекітілген түсті матадан жасалады. Жауынгерлік ту жиынға шақыру және әскерлерді біріктіру белгісі ретінде Ежелгі Шығыс, Үндістан, Қытай тағы басқа мемлекеттерде ерте замандарда пайда болған. Қазіргі заманғы жауынгерлік ту бөлімге құралып болған кезде ресми түрде тапсырылады. Әр жауынгер өз бөлімінің жауынгерлік туын сақтауға, қорғауға міндетті. Оны жоғалтқан жағдайда бөлім командирі әскери трибунал сотына тартылады, ал бөлім таратылады.

Жалау – әскери құраманың немесе әскери кемеңгіз белгілі бір мемлекеттің Қарулы Күштеріне жататындығын білдіретін ресми бекітілген пішіні мен түсі бар, матадан істелген айыру белгісі. Олар өте ерте заманда пайда болып, 16-18 ғасырларда түбегейлі орныққан. (Қ. Байырғы әскери рәміздер). Әскери айырым белгілер – әскери қызметшілердің жеке әскери атағын, әскери қызметке қатысты дәрежесін, әскердің қай түріне, тегіне жататындығын білдіретін әскери киімдердегі арнайы белгілер. Оған иықтық белгі (погон), ілгешек-түйреуіш (петлицы), эполеттер, жағалық, өңірлік, жеңдік өрнектер (нашивки), жапсырма-сырмақтар (шеврон);

баскиімдердегі, иықтықтардағы, түйме мен ілгешек-түйреуіштердегі, эполеттердегі белгілер, жығалар, эмблемалар т.б.); канттар (басқа түсті матадан тігілетін жіңішке жолақтар) мен лампастар (жалпақ жолақтар) жатады. Сондай-ақ, әскери қызметшілердің иықтық белгілерінде олардың әскери атақтарына сәйкес, әскердің қайсыбір түріне қатыстылығын білдіретін жолақтар, жұлдызшалар, өрнектер және эмблемалар мен әріптік белгілер болады.

Әскери ауыспалы байрақтар – әскери құрамалар мен бөлімдерге өзара жауынгерлік жарыстардағы, әскери-қызметтік міндеттерін орындаудағы жетістіктері үшін тапсырылатын мадақ белгісі.

Сондай-ақ әскери қызмет көрсету де Қарулы Күштер салтында қалыптасқан ілтипат білдіру, қастерлеу рәсімі болып табылады. Қазақстан Республикасының Қарулы

Күштерінде шетел мемлекеттерінің жоғары лауазымды басшыларын қарсы алу, шығарып салу салтанатында; ҚР Президенті әскери бөлімшелерге келген кезде; ҚР-ның бостандығы мен тәуелсіздігі жолында қаза тапқан жауынгерлердің ескерткіштері мен зираттарына гүлдесте қою сәтінде; жауынгерлік туды алып шыққанда; әскери қызметкерлерді, сондай-ақ ҚР алдында айрықша еңбегі бар азаматтарды жерлеу кезінде әскери рәсім жасалады. Әскери қызметшілер бір-бірімен жолыққан кезде құрмет көрсетіп, сәлемдесуе тиіс. Әскери құрмет көрсету тәртібі жарғыда, нұсқаухатта және айрықша нұсқауларда белгіленген.

ҚР Президентінің 1996 жылғы 20 қарашадағы Жарлығымен Шекара әскерлерінің, Ішкі әскерлердің, ҚР Президенті Қүзет қызметінің және Республикалық ұланының бірқатар әскери рәміздері белгіленді.

АБЫЛАЙ ХАННЫҢ «ЖЕҢІС ТУЫ»

Тарихтың ақтаңдақ беттерінде талай құпияны қойнауында бүгін жатқан дерек көп. Олардың бірі уақыт келе жарық көріп жатса, екіншісі ел ішінде ауыздан-ауызға тарауда. Міне, сондай тарихи деректің бірі – Жауғаш батыр хақында. 1733 жылы дүниеге келген Жауғаш Қырбасұлы туралы кейінгі жылдары көп жазыла бастағанымен, халықтың біртуар тұлғасына қатысты әлі де ашылмаған ақиқат көп.

Соның бірі – Абылай ханның «Жеңіс туы» Жауғаш батыр ұрпағының қолында осы таңға дейін сақтаулы тұрғанын біреу білсе, біреу білмес. Ең әуелі тарихи деректерге зер салсақ, қазақтарды шығысында

Шың патшалығы, солтүстігінде Ресей империясы, ортасында ойран салған ойрат, Оңтүстікте өктемдік еткен өзгеде хандықтар жан-жақтан қыспаққа алып тұрған тұста ұлт үшін ұлы шайқасқа Абылай хан

шыққаны белгілі. Ұлы хан үш жүздің басын біріктіру жолында қанша ұрыс пен айқасқа түскені де ақиқат. Міне, осы жорықтарында ханның қасында ту ұстаған сенімді серіктері болған. Сол серіктестерінің бірі, әскер қолының басы – Жауғаш батыр Қырбасұлы. Ол – Абылай ханның қолбасшыларының бірі ғана емес, ханның өзі «Жаралы жолбарысым» деп жанына жақын тартқан жандардың бірі. 1756 жылы қытайлармен болған соғыста жараланған Абылай ханды Жауғаш батыр жау ортасынан аман-есен құтқарып алып шыққаны да тарихтан мәлім. Жауғаш батырдың Абылай ханмен байланысы оның өмірінің соңына дейін жалғасқан. Жоңғарлармен болған талай соғыстарда көтерген «Жеңіс туын» Жауғаш батырға аманат етіп тапсырғаны Абылай хан мен батыр арасындағы баянды байланысты, селкеу түспес сенімді білдірсе керек. Абылай хан аманаттаған сол «Жеңіс туы» бүгінде мерейлі Меркі өңіріндегі Жауғаш батыр ұрпақтарының қолында сақтаулы тұр. Ал аманатқа қиянат жасауды жат көретін батыр ұрпақтары адалдықтың ақ туын құлатпай, Абылайдың «Жеңіс туын» ұрпақтан-ұрпаққа жеткізіп келеді. Абылай ханның туын көзінің қарашығындай сақтаған Жауғаш батырдың селгізші ұрпағы Тоқтар Сансызбаев батыр бабаларына ұлы ханнан «Жеңіс туы» қалай аманатталғанын аңыз қылып айтып отыр. – Жауғаш Қырбасұлы 1733 жылы қазіргі Алматы облысының жерінде дүниеге келген. Ел басына күн туған жылдары бұл аймақ жоңғарлардың қарауына өтіп, Жауғаш бабамыз бірде жоңғардың бір сарбазын өлтіріп қойған екен. Содан 15-16 жасында Абылай сұлтаннан іздеп, соның қоластына өтеді. Алғашқыда әскердің жеке құрамына алынып, ұрыс кезінде ту ұстаушы болады. Кейіннен әскер басы болып, жоңғар шапқыншылығын қайтарған бірнеше шайқасқа қатысады. Бірде жаралы Абылай ханды ұрыс алаңынан аман алып шықса, енді бірде өзі қытайларға тұтқынға түсіп қалады. Алайда өзінің даналығы мен мәмілегерлігінің арқасында тұтқыннан аман есен босап шығады. Бұл қасиетін байқаған Абылай оны оңтүстік өңірлерді жаудан азат етуге, қырғыздармен туындаған текетіректің түйінін тарқатуға жібереді. Мұнда да Жауғаш өзінің мәмілегерлігімен көзге түседі. Қазақ жерін жоңғарлардан азат еткеннен кейін Жауғаш батыр Абылай ханнан Жамбыл жеріне қоныс тебуді сұраған екен. Батырдың талай жылғы адалдығына разы болған ұлы хан қандай тілегін болса да орындауға келісіпті.

Сол кезде Жауғаш Абылайдың балдызы, қалмақ қызы Жөлкені тоқалдыққа беруді сұрапты. Хан батырдың өтінішін күп көріп, Жөлке Жауғаштың жетініш әйелі болады. Екінші тілегі ретінде Жауғаш Абылай ханнан жорықтарға бастап шыққан «Жеңіс туын» беруді сұрайды. Ұлы хан бұл тілеуін де құп көріп, оған «Жеңіс туын» аманаттайды. Міне, осылайша Абылай ханның «Жеңіс туы» Жауғаш батыр ұрпағында бабадан балаға мұра болып келеді, – дейді Тоқтар қария. Жамбылға қоныс аударған Жауғаш батыр ұлысының қазығын қаққан жерді «Жаңа жайлау» деп атайды. Міне, осы «Жаңа жайлауда» 1782 жылдың күзде Жауғаш батыр ақтық сапарға аттанады. Оның неден қайтыс болғаны беймәлім. Алайда Абылай ханды жер қойнына тапсырғаннан кейін бір жылдан кейін көз жұмып отыр. Жауғаш батыр хан Абылайдың жерлер кезінде Қожа Ахмед Ясауи кесенесінен өзіне де жер дайындап келген екен. Осылайша, ұлы батыр ұлы ханның қасына баратынын сөзсе керек. Тоқтар Сансызбаев – Жауғаш батырдың өзес есімді баласынан тараған бір ұрпағы. Ал Абылайдың «Жеңіс туы» қалмақ қызы Жөлкеден тараған ұрпақтың қолында сақтаулы. Аталы ағайындар қазір Меркі ауылында қатар тұрып жатыр. Жауғаш батырдың тағы бір ұрпағы Қырғыз жерінде қоныстанған. Тоқтар қарияның айтуынша, олардың қолында Абылайхан жауға шапқанда оқыған дұғалар жазылған кітап бар көрінеді. Жалпы, Жауғаш батыр ұрпақтары әр онжылдықта «Жеңіс туын» ашып, әруақ-тарға құран бағыштауды өздеріне серт еткен. Алайда 1930 жылдардағы қуған-сүргін кезінде Жауғаш батырдың қылышы кәмпіскеленіп, «Жеңіс туын» ұрпақтары беліне байлап, жасырын алып шыққан екен. Кейіннен туды Алматы қаласындағы орталық мұражайға өткізгенімен, музей қызметкерлері тудан белгісіз даусы шығатынын айтып, оны кейіннен алып кетіпті. Міне, осы қасиетті туды меркілік Жауғаш батыр ұрпақтары араға 16 жыл салып өткен күзде қайта ашып, құран оқытқан. Уақыт өз дегенін жасап, қазір тудың алтын жалатылған басы қалып, матасы әбден жұқарып біткен. Десе де, сол кезде аудандық тарихи-өлкетану музейінің инспекторы Талғат Сұлтановтың ұйымдастыруымен Тараз қаласынан арнайы зергер-реставратор маман шақырылып, тудың өлшімі алынып, көшірмесін жасау шешімі қабылданған. Қазір Жауғаш батыр ұрпақтарының қолында тудан бөлек, батыр сауытының құрамдас бөліктері, қолына ұстаған найза ұшы сияқты жәдігерлер де сақтаулы тұр.

ЗАРУБЕЖНОЕ ОБОЗРЕНИЕ

ЗАЩИТА НОВОГО ПОКОЛЕНИЯ

Ведение современных боевых действий предполагает различные маневры, направленные на уничтожение живой силы и техники противника. Одним из действенных способов нейтрализации противоборствующей стороны является минное оружие.

По самым скромным подсчетам в 64 странах мира насчитывается около 100 млн мин разной мощности, которые находятся «в ожидании своего часа». Проведение масштабного гуманитарного разминирования многочисленных конфликтов XX и XXI века, когда основную работу по поиску и обезвреживанию мин проводили вручную, вызвало необходимость в создании средств индивидуальной защиты саперов.

С начала 60-х годов прошлого века по настоящее время разработка инженерных боеприпасов большинства стран стала развиваться в сторону уменьшения мощности заряда противопехотных мин нажимного действия. При подрыве на них военнослужащий противника не погибает, но получает серьезные травмы и в строй уже не вернется, в отличие от Второй мировой войны, когда заряда в 200-400 г было достаточно для летального исхода. Именно широкое применение противопехотных мин (ППМ) с малым зарядом взрывчатого вещества (ВВ) стало поворотным событием в создании средств противоминной защиты саперов, в том числе и обуви.

Создание взрывозащитной обуви, позволяющей снизить воздействие ППМ, представляет определенные трудности: при контактом подрыве заряда на стопу действуют все факторы взрыва. В связи с этим, важной задачей является поиск баланса между массой, габаритами обуви и ее защитными свойствами с учетом ее взрывостойкости.

Учитывая все это, инженерами ведущих стран мира ведется работа по трем направлениям:

- взрывозащитная обувь в виде ботинка или сапога с взрывозащитной подошвой, которая надевается непосредственно на ногу;
- взрывозащитная платформа для временного периодического ношения, одеваемая прямо на армейский ботинок или другую обувь;
- пневматическая платформа для временного периодического ношения, принцип действия которой является снижение давления ниже порога взрывателя противопехотной мины.

Стоит отметить, что наиболее эргономичным вариантом является применение ботинок с взрывозащитной подошвой.

В настоящее время зарубежными странами разработано довольно большое количество моделей

взрывозащитной обуви, среди них имеются образцы, уже принятые на вооружение различными силовыми структурами.

Модели взрывозащитной обуви на основе ботинка

Армейский ботинок с элементами противоминной защиты BER Holdings Limited. Его масса составляет 1,15 кг, а высота подошвы (в районе каблука)

составляет 50 мм. Данная модель обладает крайне низкой взрывостойкостью. По эргономическим характеристикам данная модель напоминает обычный армейский ботинок.

Несмотря на довольно низкую взрывостойкость,

эту модель обуви широко применяют для гуманитарного разминирования, что можно объяснить низкой ценой данной модели.

Противоминные ботинки с гибкой подошвой «Флексоул-1000» выполнены на основе арамидной ткани. Производитель уверяет, что ботинки могут выдержать взрыв мощностью в 55 г пластичного ВВ С4. Однако при всех описанных преимуществах, данных об испытаниях на взрывостойкость нет.

Французская модель DIS Design and Apomate массой 2 кг имеет высоту подошвы 72 мм. Конструктивной особенностью подошвы является клиновидный расщепитель из композитного материала, заполненный демифирующим материалом.

Недостатком данной модели является крайне близкое расположение к возможному центру взрыва вершины клина, высокий профиль протектора подошвы, затрудняющий движение на мокром

риска пропуска взрывоопасного предмета.

Пневматическая платформа, надеваемая на армейский ботинок

Практически все известные пневматические платформы имеют схожее строение, включающее пять пневматических камер общим объемом 25 л, отличающаяся лишь конструкцией рамы креплениями и материалами изготовления.

Рассмотрев все имеющиеся варианты, можно сделать вывод, что многое, если не все, зависит от конструкции взрывозащитной обуви. К примеру, образцы, выполненные в форме армейского ботинка с подошвой, высота которой не превышает 8 см, не могут обеспечить достаточную защиту нижних конечностей от подрыва, к примеру, на фугасной противопехотной мине.

Справится с этой проблемой поможет лишь тяжелая и неудобная в ношении обувь, а также пневматические платформы.

Поэтому, обследуя местность на наличие мин, военнослужащим важно помнить об осторожности, потому как саперу позволено ошибиться лишь однажды. Кроме того, важно понимать, что защита в полной мере не сможет спасти от поражения, однако она в разы сократит урон.

Нариман ДЮСЕНОВ
Материал подготовлен на основе публикации в журнале «Зарубежное военное обозрение».

КРЫЛАТАЯ ФУРИЯ

Создание современного истребителя нового поколения по стелс-технологии находится на финальном этапе, что позволит Индии приступить к эксплуатации данного прототипа самолета.

По сведениям источников, полномасштабная инженерная разработка двухмоторного боевого самолета массой 25 тонн в скором времени будет направлена на рассмотрение комитета по безопасности, возглавляемого премьер-министром Индии Нарендрой Модди.

Проект предусматривает создание Индийской организацией оборонных исследований и разработок (DRDO) пяти прототипов самолетов пятого поколения, проведение его летных испытаний и эксплуатацию.

По предварительным прогнозам, первый прототип будет выпущен через четыре года после одобрения проекта, а уже через шесть лет может начаться

серийное производство самолетов. Разработка подобных самолетов опровергает расхожее утверждение о том, что Индия собирается закупить американские истребители F-35A.

По данным СМИ, прототип самолета пятого поколения разрабатывается в Индии с 2009 года, к 2015 году была спроектирована конфигурация самолета, соответствующая требованиям ВВС.

Как ранее сообщил заместитель начальника штаба ВВС Индии вице-маршал авиации Нармдешвар Тивари, индийские авиастроители смогли ускорить строительство стелс-самолета. Стоимость проекта оценивается примерно в 1,8 млрд долларов.

БЕЗУДЕРЖНАЯ СИЛА ЛАЗЕРА

Сухопутные войска США провели испытания новых лазерных систем ПВО ближнего действия для уничтожения беспилотных летательных аппаратов. Сухопутные войска США провели испытания новых лазерных систем ПВО ближнего действия для уничтожения беспилотных летательных аппаратов.

По данным газеты, испытания лазерных установок мощностью 50 мВ проводили на полигоне Юма (штат Аризона). Испытания показали высокую эффективность данных систем в борьбе с БПЛА. Однако, они все еще испытывают сложности с уничтожением ракет, артиллерийских и минометных снарядов.

По словам американских официальных лиц, испытания этих технологий будут продолжены, а в конце 2023 года Вооруженные силы начнут разработку тактики использования подобного вида оружия.

Одновременно военные изучают возможность направленной энергии и систем мощностью от 10 до 300 кВт, собирают данные об их летальности. Специалисты отмечают, что несмотря на большую стоимость разработки, один выстрел из лазера обходится дешевле, чем применения традиционного боеприпаса.

Сухопутные войска США уже получили два прототипа лазерных систем DE M-Shorad. Еще две системы поступят в ближайшие месяцы. Попытка интеграции

лазеров в зенитные ракетно-пушечные комплексы M-SHORAD были предприняты в 2019 году. Войска должны были получить данные установки еще осенью прошлого года, однако разработка затянулась.

Военное издание отмечает, что параллельно ведется разработка малогабаритного лазерного оружия мощностью 20 кВт для американской пехоты. Создание прототипов запланировано в 2023-2024 году.

SARBAZ

ҚР Қорғаныс министрлігінің тапсырысы бойынша шығады

Меншік иесі: «ГИС Әскери Медиа» ЖШС

Шығарушы редакторлар
Тимур АУБАКИРОВ
Ерлібай ҚАДЫРБАЙ

Тілшілер:
Меруерт САФАЕВА
Рима ӘБЕУОВА

Дизайнер
Адил ШЕРИМБЕТОВ

Корректорлар
Сымбат НҰРХАЙДАРОВА
Наталья ВАРНАВСКАЯ

«Шығыс» Өңқ аймақтық тілші

Алуа ИСКАКОВА

«Астана» Өңқ аймақтық тілші

Фархат КИНЖИТАЕВ

Газет «Сарбаз» деген атаумен 2007 жылдың 2-тамызынан бастап шығады. ҚР Инвестициялар және даму министрлігінде 2015 жылдың 30-сәуірінде тіркелген, куәлігі №5340-Г Авторлардың пікірі редакцияның көзқарасымен әрқес сәйкес келе бермейді. Қолжазба мен фотосурет рецензияланбайды және кері қайтарылмайды. Редакция автор материалын мазмұнын сақтай отырып өңдеуге, қысқартуға құқылы. Газет жұма күні шығады. Бағасы келісімді.

Редакцияның мекенжайы: ҚР, 010000, Астана қ., Есіл ауданы, Комсомол тұрғын алабы, Домалақ ана көшесі, 11 үй. Вебсайт: www.sarbaz.kz Тел/факс: 8 (7172) 25-21-63 E-mail: INFO@SARBAZ.KZ Газет «Алматы-Болашақ» баспаханасында басылып шығады. Алматы қаласы, С.Мұқанов көшесі, 223-Б Келімі 3 б. Т. Офсеттік басылм. Индекс 604 8 Таралымы 3062 дана Тапсырыс №29

